

MAGYARLAKI HÍRMONDÓ

1999. augusztus-szeptember

I. évfolyam 7-8. szám

Testületi ülés

Lapunk legutóbbi megjelenése óta három alkalommal tartott ülést a képviselő testület. Augusztus 27-én rendez. augusztus 10-én és szeptember 14-én soron kívüli ülésen vitatták meg a képviselők az aktuális ügyeket. A polgármester még július 14-én tartós akadályoztatására hivatkozva – átadta az önkormányzat irányítását Danesees Ferenc alpolgármesternek. Az átadásról írásban értesítették a képviselőket. Az értesítőben foglaltak szerint a polgármesteri teendőket július 15. és október 15. között látja el az alpolgármester. A három említett testületi ülést már az alpolgármester hívta össze, azokat a polgármester távollétében tartották meg.

Augusztus 10-én a szokásos heves szöcsatákkal indult a testületi ülés. Néhány képviselő a polgármesteri hatáskör átruházását, illetve az átruházás körülményeit kifogásolta, továbbá az Állami Számvevőszék vizsgálatát kérő levél szövegezése miatt támadta az alpolgármestert.

A testület meghallgatta a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámolót, és az elmúlt testületi ülés óta történt eseményekről szóló tájékoztatót.

A testület felkérte a jegyzőt, hogy az érvényben lévő rendeletek listáját állítsa össze, és küldje meg valamennyi képviselő részére.

A képviselők örömmel vették tudomásul, hogy a tűzoltók egy pályázaton 150.000 Ft-ot nyertek, amit felszerelés vásárlására fordíthatnak.

Megérkezett a létszámleépítés költségeihez való állami hozzájárulásra beadott pályázat eredményeképpen 948.000 Ft. (Ezt már korábban ki is fizette az önkormányzat)

Elutasították az önlábujukon kívül hátrányos helyzetbe került önkormányzatok központi támogatására benyújtott pályázatot. Ellenben az óvoda és az iskola összesen 1.050.000 Ft kötött felhasználású támogatást nyert el.

Augusztus 27-én hallgatta meg a képviselő testület az első félévi költségvetésről szóló beszámolót, amelyet aztán a hamarosan megtartott közmeghallgatáson főbb vonalaiban ismertetett.

A képviselő testület napirendre tűzte a község önkormányzati jelképei (címer, zászló) elkészítésének lehetőségéről való tájékoztatót, de a jelképek megalkotását az általános pénzühiány miatt elhalasztotta.

A szeptember 14-i ülés fő témája a régóta tervezett körjegyzőség megalakításával kapcsolatos álláspont kidolgozása volt. A testület felhatalmazta az alpolgármestert, hogy a körjegyzőség alakítására vonatkozó ajánlattal a csörötneki önkormányzatot keresse meg. A két falu önkormányzatai szeptember 30-i együttes ülésükön fogják a részleteket kidolgozni, és esetleges közös szándékaikat egyeztetni. Az egyebek napirend alatt is találunk néhány érdekes témát. Így pl. a Rákóczi Ferenc utca dél-keleti részét érintő építési tilalom feloldása érdekében a kérdéses fahűrsz részleges rendezési terve kidolgozásának nemrég beindított folyamatát – a kiváltó ok megszűnté miatt – a testület megszakította. Történt ugyanis, hogy az építési szándékkal jelentkezők időközben elálltak korábbi elgondolásuktól. Ezért a testület úgy döntött, hogyha majd lehetőségei engedik, az egész falu teljes rendezési tervét fogja elkészíttetni.

Az önkormányzat régebbi Mitsubishi autójának sorsa a szövevényes javítási ügylet miatt továbbra sem látszik rendeződni.

A képviselők meghallgatták a jegyző tájékoztatóját az Állami Számvevőszék válaszáról, melyet az önkormányzat tangazdaságában végzett, sokat emlegetett vizsgálat nyomán elhatározott, a korábbi négy év átfogó pénzügyi, gazdasági vizsgálatára vonatkozó kérelmünkre adott. A válasz úgy hangzik, hogy az Állami Számvevőszék éves munkaterv alapján dolgozik, abban pedig Magyarlak község gazdálkodásának vizsgálata a közeljövőben nem szerepel. Soron kívüli vizsgálat lefolytatása pedig nem áll módjában. Az e téren teendő következő lépéseket illetően hosszadalmas vita bontakozott ki a testület tagjai között.

A képviselő-testület mindhárom ülésen döntött szociális kérelmekről is, melyeket a saját, korábbi, ma már ugyancsak felülvizsgálatra szoruló szociális rendeletében foglaltak alapján bírált el.

M. L.

Óvodai és iskolai úszás oktatás

A védőnő szervezésében a közös iskola alsó tagozatos tanulói, valamint a csörötneki és a magyarlaki óvoda gyerekei önköltséges úszás oktatáson vehettek részt a szegotthárdi strandon. A tanfolyam alatt Bartakovics Csaba úszóoktató és segítője Némethyné Császár Anita irányításával ismerkedtek a nebulók a víz felszínén maradás tudományával. 33 diák és 10 óvodás szülei éltek a fejenként 2000 Ft + utókötség kiadással járó lehetőséggel. A gyerekek az esetenkénti rossz idő dacára nagyon élvezték ezt a sok új élményt nyújtó nyári programot.

Közmeghallgatás

A képviselő-testület szeptember 04-én közmeghallgatást tartott a kultúrházban, melyen első félévi munkájáról igyekezett számot adni. A rendezvényt 35-40 főnyi hallgatóság tisztelte meg jelenlétével, ami távolról sem nevezhető a közügyek iránt megnyilvánuló élénk érdeklődésnek. Távol maradt a polgármester is.

A gyűlésen elnöklő Dancsecs Ferenc alpolgármester beszámolójának első részében az elmúlt félév fontosabb eseményeit idézte fel. Megemlítette, hogy februárban indítottuk útjára Hirmondónkat, célul tűzve a lakosság pontosabb tájékoztatását. Szólt arról, hogy az ésszerűbb gazdálkodás okán a testület megszüntette a meleg étel főzését, egyúttal három fő létszámcsoökkentést hajtvva végre. Az étkeztetési szolgáltatásokat, a korábbi színvonalból nem engedve, továbbra is sikerült biztosítani, de immár jóval kisebb ráfordítással. Szólt arról, hogy önkormányzatunk a jobb érdekegyeztetés és érdekérvényesítés reményében belépett a Szentgotthárdi Kistérségi Társulásba, valamint a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségébe. Említést tett a május végén sikeresen megrendezett Kihívás Napjának rendezvényeiről, köszönetet mondva a szervezőknek és a résztvevőknek. Elmondta, hogy a tangazdaság működtetése terén gyanítható szabálytalanságok feltárása végett a képviselő testület által felállított eseti bizottság átvizsgálta a vonatkozó dokumentumokat. Az eseti vizsgálatról tett – azóta is folyamatosan vitákat gerjesztő – jelentés alapján a testület átfogó vizsgálatot kért az Állami Számvevőszéktől.

Végül felvázolta hosszú távú elképzeléseinket, külön kiemelve a nyolc osztályos általános iskola megtartásának szándékát. Ez elsősorban a tanulólétszám évek óta tapasztalható apadásának megállítása, az intézménynek a szentgotthárdi általános iskolákkal szembeni versenyképességnek javítása, a regionális vezető szerep megszerzése révén képzelhető el. Ezen elképzelés igen bonyolult és sokrétű problémát ölel fel, amelynek kezelése nem ígérkezik könnyű feladatnak, nagy körültekintést és

átgondolást igényel, amint arra Tóth Béla hozzászólásában rá is mutatott.

Beszámolója második részében az alpolgármester az önkormányzat féléves gazdálkodásának mérlegét vonta meg, és ismertette az önkormányzat gazdasági, pénzügyi helyzetét. Ez utóbbiról való tájékoztatást Závecz Ödön hozzászólásában külön is kérte.

A beszámolóban elhangzott, hogy a képviselő-testület a község ez évi kiadását és bevételeit egyaránt 57 millió 652 ezer Ft-ra tervezte. A jelenlegi intézményrendszer fenntartására fordított fenti összeg 4 millió 349 ezer Ft hitelfelvétellel jönne össze. A képviselő-testület és a hivatali apparátus feladata, hogy ezt a hiányt takarékos gazdálkodással és pótlólagos bevételek felkutatásával lecsökkentse. A falu gazdasági tartalékai az elmúlt években kimerültek, és a 4 millió 349 ezer Ft hiányt önállóan előteremteni nem tudja, a hitelfelvétel egyértelmű zsákutcát jelent. Már az első félévi gazdálkodás is pénzügyi nehézségek közepette folyt. Három hónapon keresztül – a havonként beérkező állami támogatások közti időben – munkabér hitel felvételével tudtuk megőrizni fizető képességünket. A félévi mutatók, ha nagy örömmre nem is, talán halvány reményre adnak okot.

A már említetteken kívüli hozzászólók közül ketten a falu határainak szántóföldjein tapasztalható vadkár nagyságát panaszolták, és a kártérítési eljárás illetékének nagyságát kifogásolták. Kardos Tibor a mellékutca kátyúzásának szükségességére hívta fel a figyelmet. Dancsecs Imréné a Hirmondó egy korábbi cikkében szereplő, a konyhai dolgozókat érintő létszámleépítéssel kapcsolatos szóhasználatot sérelmezte. Az önkormányzat egyik volt közhasznú munkása elbocsátásának körülményeit tartotta méltánytalannak. A hozzászólásokra Dancsecs Ferenc alpolgármester, dr. Dely Ferencné jegyző és Magyarics István, a Hirmondó szerkesztője válaszolt.

Tóthné Köncz Valéria, az általános iskola igazgatóhelyettese az iskolában folyó oktatási és nevelési munkáról szólt néhány szót.

M. I.

Kereszt állítás

Mintegy 25 évig függött az oltár felett a templom szentélyének falán az a kőfeszület, melyet Krasznai Lajos szobrászművész készített és Kovács Sándor szombathelyi megyéspüspök áldott meg 1961. október 16-án. A templomunk titulusát (Szentkereszt felmagasztalása) jelképező kereszt a templom belső festésekor került le a helyéről, ugyanis az új oltárkép konstrukciójában nem találtak neki helyet. Ez a felszentelt kereszt azóta sok viszontagságon ment keresztül, éveken át hevert a sekrestye mögött a fűben, sárban. Idén nyár óta egy lelkes kis csapat, Kovács Imre vezetésével azon fáradozik, hogy a templom egykori büszkesége újra méltó helyre, méltó körülmények közé kerülhessen. Terveik szerint egy nagyméretű kőkeresztet fognak állítani a templom előkertjének nyugati oldalára, és erre a keresztre helyezik fel Krisztus testének kőből faragott mását. A munkálatok a tervek szerint haladnak, egyre többen csatlakoznak a munkálkodók csapatához, felidézve a magyarlakaiaknak a templom építésekor tapasztalt összefogását.

A híd

A magyarlakai patak hidját - melyet a nagyobb teherbíró képesség érdekében 1998 tavaszán a Közútkezelő KHT egy budapesti hidépítő cég révén teljesen átépítettett - immár harmadik alkalommal kellett javítani. A heves esőzések kimosták a híd alapját, ennél fogva tavasszal a jobb oldali, most nyáron a bal oldali útfél szakadt le. A budapesti cég szakemberei az aszfaltot a híd fölött teljesen felszedve, az út alapját betonnal öntötték ki. Bízunk benne, hogy a korábbiakkal ellentétben, a mostani javítás eredményesebb lesz, a közeljövőben nem kell a híd közepén tátongó lyukakat kerülgetnünk.

Hagyományaink

IV. rész Dicsőség és bukás

Míg a Pákozdnál győztes magyar seregek főerői Bécs felé üldöztek Jellasics bánt (és ahol egy hónap múlva - okt. 30-án - súlyos vereséget szenvedtek az osztrák Windischgractz herceg katonáitól), addig egy másik magyar sereg Perczel Mór ezredes vezérlete alatt okt. 17-én a Muraközbe érkezett. Hamarosan az ő táborában találjuk a Magyarlakról besorozott honvédeket is. (44. és 45. zászlóalj) Windischgractz császári serege Bécs alól dec. 16-án Pozsony felé mozdult el a Duna jobb partján. Görgey vesztes hadai Moson-Győr irányába vonultak vissza. A Mura vidékén állomásozó Perczel Kossuth Lajos parancsára dec. 16-án Csáktornyról Kőrmenden át Pápa felé vonult vissza. A császári csapatok Nugent tábornok parancsnoksága alatt Muraszombat felől dec. 25-én, karácsonykor vonultak be Kőrmendre. A védelem nélkül maradt megye gyorsan a kezükre került. December 29-én Szombathelyen kiáltványt adtak ki: „A tisztelt vármegye (császári) katonai megszállás alá helyeztetett.” A császári hatóságok Sopron és Vas megyék élére Rohonczy Ignácot nevezték ki császári és királyi teljhatalmú biztosnak.

A tél elmúltával, áprilisban, a Tavaszi Hadjárat során megindult a honvédseregek ellentámadása. Az offenzíva során sorra születtek a magyar győzelmek. (04. 02.: Hatvan, 04. 04.: Tápióbicske, 04. 06.: Isaszeg, 04. 10.: Vác, 04. 19.: Nagysalló, 04. 22.: Komárom, 05. 04-21.: Buda várának bevétel) Június elején Székesfehérvárra vezényeltek egy önálló magyar hadosztályt, melynek parancsnoka Kmety György ezredes volt. Ez a hadosztály június 13-án Csornánál megtámadta és szétverte az osztrákok egy nagyobb seregét.

1849. május 9-én kiadott kiáltványában a cár Ausztriának a magyar forradalommal szembeni megsegítése mellett kötelezte el magát. Az orosz hadak hamarosan előzönlöttek az országot. A két birodalom haderejével szemben a magyar szabadságharc ügye reményvesztetté vált és néhány hónap múlva elbukott. 1849. Júl. 2-án Komáromnál vívták a szabadságharc talán legvéresebb csatáját. 26 ezer honvéd állt szemben 60 ezer osztrák és orosz katonával. A csata a magyarok vereségével végződött.

A Hősök

Molnár József Csörötneken született 1824-ben Molnár János és Lex Katalin negyedik gyermekeként. 1841-ben nősült meg, magyarlaki lányt, Mezei Katalint véve feleségül. Az ifjú pár az após házában lakott. A feudalizmusban csak ritka kivételképpen lehetett a fiatal házasoknak (akáresak bárki másnak) új, önálló, saját parasztgazdaságot létrehozniuk. A falvakban a házak és a parasztgazdaságok száma állandó volt. Csak egy régi háztartást lehetett folytatni, mondjuk örökölni vagy venni. Ehhez azonban először pénzt kellett gyűjteni. Molnár József is feltehetőleg ezért vállalta - nyilván jó pénzért - valamelyik rábafüzési legény helyett a katonai szolgálatot. Hogy melyik alakulatnál katonáskodott és merre harcolt, azt nem tudjuk, de bizonyos jelek arra mutatnak, hogy huszár lehetett. A szabadságharcban legtovább kitartó egységek között, Klapka György táborában, Komárom védői között, két hónappal a világosi fegyverletétel után kapitulált. Mint Komárom védőire, rá is vonatkozott a sértetlenséget biztosító amnesztia, így a harcok után hazatérhetett. 1895-ben, 71 éves korában halt meg. Hat gyermeket nevelt fel. Utódai, kék Molnár József katonáskodása óta **Huszároknak** neveznek, mind a mai napig itt élnek közöttünk Magyarlakon.

Herczeg Ferenc 1819-ben született Magyarlakon, Herczeg József és Tóth Katalin gyermekeként. 1847-ben már másodszor nősült, miután első feleségét 3 évi házasság után eltemette. Két kislányát és feleségét itt hagyva fogott fegyvert a haza védelmében. Nem tudjuk mely alakulatoknál szolgált. A komáromi csata után fejezte be a katonáskodást. Ott jobb kezére kardvágást kapott és nyomorékká vált, kezét többé mozdítani nem tudta. Két gyermeket nevelt fel. 1889-ben 70 éves korában halt

A honvédseregek egyre délebbre szorultak vissza, míg végül Görgey főparancsnok a Világosi síkon augusztus 13-án letette a fegyvert. A dunántúli magyar seregek főparancsnoka, Klapka György tábornok katonáival a bevehetetlen komáromi várba zárkózott. Ez a magyar sereget a valamennyiük sértetlenségét garantáló amnesztia kiharcolása után, október 2-án adta meg magát.

A szabadságharc leverése az országra nézve súlyos következményekkel járt. Az udvar csakhamar visszavonta az alkotmányt. A korábbi közigazgatást feloszlatták, helyette teljesen osztrák mintára szerveztek újat. A vármegyei tisztviselők helyét nagyrészt cseh származású hivatalnokok foglalták el. Hivatalos nyelv a német lett. Így vezették az anyakönyveket, a különféle jegyzőkönyveket, a polgárok ügyes-bajos ügyeit is németül intézték, az iskolákban német nyelven tanítottak. Az új hatóságok elsősorban a községi jegyzőkönyveket vizsgálták át és azokból a szabadságharcra vonatkozó részeket törölték, vagy a jegyzőkönyvet meg is semmisítették. A szabadságharc résztvevői súlyos zaklatásnak voltak kitéve. Közülük a tisztekre gyakran többéves fogság várt, míg a legénység tagjai közül sokakat besoroztak az osztrák hadseregbe és évekre a birodalom távoli részeibe vezényelték őket.

Magyarlakon és közvetlen környékén 1848-49-ben nem történtek jelentős, a történelemlények lapjaira kívánczó események. A falu sorsa az volt, mint a legtöbb magyar településé. Polgárai nemzetőrként és honvédként szolgálták a szabadságharc ügyét, lakosai ellátták a keresztülvonuló csapatokat (hol magyarokat, hol osztrákokat), fizették az adót. A magyarlakai honvédek ott voltak a dicsőséges tavaszi hadjárat csatáiban, Budavár bevételénél, a csornai győzelemnél, Komáromnál, Aradon, stb. Habár forrásaink csupán .... honvéd nevet jegyezték fel, azonban tudjuk, hogy ez nem a teljes névsor. A szabadságharcban résztvevők számáról többet árul el az a tény, hogy 1849-ben az egész kethelyi plébánia területén (7 községben) a korábbi 25-30-cal szemben csupán öt esküvőt tartottak. Közülük négy esetben német ajkú volt a vőlegény, csupán egy kishaludi magyar legény nősült ez évben. A legények zöme feltehetőleg távol volt a falujától.

meg. Leszármazottai, kiket első felesége, Sass Katalin után háznevén még jó ideig **Sasik-nak** neveztek ma is itt élnek Magyarlakon. Nevét nem találjuk a sorozottak között, így feltehetőleg nemzetőr vagy önkéntes volt.

M. I.

Olvasói levél

Társainkkal együtt – közhasznú munkásként – június elseje óta állok az önkormányzat alkalmazásában. Úgy érzem, a rólunk kialakult kép pontosítása érdekében pár szót szólnom kell. Véleményem szerint a munkába állásunk óta elvégezzük mindazokat a feladatokat, amivel feletteseink megbíznak bennünket. Munkaterületünk a község egész területe, gyakran egyszerre több helyen is dolgozunk. Az egyes munkaterületek közti közlekedés közben látva bennünket, némelyek úgy ítélik meg, hogy túl sok időt töltünk biciklizéssel. Az alpolgármester úr július 14-én engem bízott meg a közhasznú munkások csoportvezetői teendőinek ellátásával, így én a többieknél is többször kell, hogy megforduljak egy-egy munkaterületen. Munkánk megítélésénél mindenképpen figyelembe kell venni, hogy nem mindannyian vagyunk képzett közterület fenntartók. Jó páran vannak köztünk olyamok, akik nem igazán mondhatók gyakorlott kaszásoknak vagy a sövénynyírást sem gyakorolták eddig. Másrészt nem is állnak rendelkezésünkre megfelelő szerszámok. Az önkormányzat ugyan mindannyiunknak vett egy-egy kaszát, de az ásók, lapátok, gereblyék, villák, fejszék, fűrészek zömét otthonról kell hoznunk, ha a kiadott munkát maradéktalanul el kívánjuk végezni. Én úgy érzem, hogy mára már mindenki a saját szemével meggyőződhet a munkánk eredményéről, hisz a posta előtti park, a háromházi és a magyarlaki régi és új temető, a temetőkhöz vezető utak környéke, az óvoda udvara, a kultúrláz kertje nem kevés munkával lett rendbe téve. Úgy gondolom, a korábbi elhanyagolt állapothoz képest, ma már rendezettnek mondhatók ezek a területek. Mindezek felemelésére, elmondására azért kerítettem sort, mivel úgy érzem, hogy a Hírmondó júniusi számában megjelent „Testületi ülés” című cikkben a közhasznú munkásokról szóló sorok azt sugallják, hogy a munkánk vagy a munkához való hozzáállásunk kivetni valókat hagy maga után, hogy az önkormányzat vezetői a munkavégzésünkkel elégedetlenek volnának. Mint a közhasznú munkások csoportvezetője úgy gondolom, az én kötelességem, hogy a rólunk a cikk során kialakult képet a valóságnak megfelelően módosítsam.

Gál Sándor

Helyet adunk olvasónk véleményének. Az idézett cikknek sem feladata, sem szándéka nem volt a közhasznú munkások munkájának megítélése. Pláne nem a cikk megjelenését követő időre vonatkozóan. A cikk feladata mindössze a testületi ülésen elhangzott hozzászólások, vélemények, viták lényegének rövid, tartalmi kivonatának tolmácsolása volt.

(Szerk.)

Anyakönyvi hírek:

Születések: Sok szeretettel köszöntjük *Papp Milánt*, *Papp Tibor* és *Horváth Klára* fiát, *Frigy Bernadettet*, *Frigy József* és *Gaál Mária Magdolna* lányát, és *Magyarics Editet*, *Magyarics István* és *Kovács Marianna* lányát.

Nekik és szüleiknek sok szerenését és boldogságot kívánunk.

Házasságkötés: Házasságkötésük alkalmából gratulálunk *Lang Józsefnek* és *Hujbert Katalinnak*. Sok boldogságot kívánunk nekik.

Halálozások: Emlékét megőrizve, fájó szívvel búcsúzunk *Rosta Csabától*.

MAGYARLAKI HÍRMONDÓ
MAGYARLAK LAKOSSÁGÁNAK A LAPJA
MEGJELENIK: HAVONTA
SZERKESZTI: A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG
FELELŐS SZERKESZTŐ: TÓTH JENŐNÉ
KIADJA: MAGYARLAK KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ TESTÜLETE